28/06/2020

Κρίσιμη η εβδομάδα που ξεκινά για το ζήτημα της Αγίας Σοφίας – Πληθαίνουν οι φωνές αντίδρασης από την Εκκλησία και τη Διεθνή κοινή γνώμη

/ Επικαιρότητα

Κρίσιμη είναι η εβδομάδα που ξεκινά σχετικά με το καθεστώς της Αγίας Σοφίας και τις προθέσεις της Τουρκίας να μετατρέψει το ναό, – ο οποίος λόγω της εξαιρετικής παγκόσμιας αξίας του, ανήκει ήδη από το 1985, στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς, ως μουσείο -, σε τζαμί.

Για το ζήτημα αυτό θα κληθεί να αποφανθεί το Συμβούλιο της Επικρατείας της Τουρκίας το οποίο θα συνεδριάσει στις 2 Ιουλίου με τους Τούρκους να επιμένουν πως το ζήτημα αυτό είναι εσωτερική τους υπόθεση με τον Αναπληρωτή Υπουργό Εξωτερικών της Τουρκίας Σελίμ Κιράν, να γράφει στο λογαριασμό του στο Twitter ότι η Αγία Σοφία «αποτελεί κληροδότημα του Φατίχ Σουλτάν Μεχμέτ (του Μωάμεθ του Πορθητή). Οποιαδήποτε απόφαση σχετικά με τη χρήση της είναι εσωτερική υπόθεση της Τουρκίας. Η Τουρκία συμβάλλει ενεργά στη διατήρηση των 18 τόπων παγκόσμιας κληρονομιάς μας».

Αντιδράσεις από την Εκκλησία

Την έντονη διαμαρτυρία τους για τις προθέσεις της Τουρκίας να μετατρέψουν την Αγία Σοφία σε τζαμί εκφράζουν οι Κληρικοί της Κρήτης μέσω ανακοίνωσης που εξέδωσε η Ένωση Συνδέσμων Κληρικών Εκκλησίας Κρήτης.

«Ενώνουμε τη φωνή μας, με τις φωνές όλων των Ορθοδόξων ανά τον κόσμο και όχι μόνο χριστιανών και κάνουμε την ευχή να μην προχωρήσει τελικά η Τουρκία και σε αυτή την απειλή της», τονίζεται, μεταξύ άλλων, στην ανακοίνωσή της, ενώ οι Κληρικοί εκφράζουν παράλληλα τη στήριξη τους προς το Οικουμενικό Πατριαρχείο.

ΔΕΙΤΕ ΤΗΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Για την Αγία Σοφία μίλησε στους δημοσιογράφους ο Εκπρόσωπος Τύπου της ΔΙΣ, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φιλίππων Νεαπόλεως και Θάσου κ. Στέφανος, μετά την ολοκλήρωση της συνεδρίασης την Παρασκευή, ξεκαθαρίζοντας τη θέση της Συνόδου για τα βαριάς σημασίας θέματα που απασχολούν την επικαιρότητα τον τελευταίο καιρό.

Ο Σεβασμιώτατος, μεταξύ άλλων, αφού ολοκληρώθηκε η συνεδρίαση είπε για το ζήτημα της Αγίας Σοφίας: «Ισχύει το ανακοινωθέν της προηγούμενης Συνόδου. Δεν έχουμε κάτι παραπάνω. Το γεγονός ότι το 1934 η Τουρκική Δημοκρατία το ονόμασε μουσείο σημαίνει τα πάντα. Δείχνει ένα άνοιγμα στον πολιτισμό. Και ότι έχει συμπεριληφθεί στα μνημεία της Ουνέσκο προσδίδει τεράστιες παγκόσμιες διαστάσεις σαν ιστορία και πολιτισμό».

Δείτε αναλυτικά τα όσα ανέφερε:

Υπενθυμίζεται πως με ανακοίνωση της η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος είχε τοποθετηθεί για τις προκλητικές δηλώσεις της Τουρκίας.

Στην ανακοίνωση της αρχικά ανέφερε πως «πρόκειται για αριστούργημα αρχιτεκτονικής μεγαλοφυίας και είναι παγκοσμίως διάσημος ως ένα κατ' εξοχήν μνημείο του Χριστιανικού Πολιτισμού. Η αξία του παραμένει οικουμενική, επειδή ο Χριστιανισμός έχει υπερεθνική και οικουμενική ακτινοβολία. Καμία μοντέρνα η μεταμοντέρνα αντίληψη «πολυπολιτισμικότητας» δεν δημιούργησε το μνημείο, διά του οποίου εκφράζεται με ανεπανάληπτο τρόπο η χριστιανική αντίληψη περί του υπερτάτου Καλού και Κάλλους. Τυχόν μετατροπή θα επιφέρει την έντονη διαμαρτυρία και απογοήτευση των ανά την Οικουμένη Χριστιανών», σημειώνει, και προσθέτει πως το γεγονός αυτό ως μόνο αποτέλεσμα θα έχει να βλάψει ποικιλοτρόπως την ίδια την Τουρκία. Τέλος, κάλεσε την Τουρκία να σεβαστεί το το μνημείο, αναφέροντας χαρακτηριστικά: «Είναι απολύτως απαραίτητο να επικρατήσει εκ μέρους της Κυβερνήσεως της γείτονος χώρας σύνεση και σεβασμός προς τον χαρακτήρα του μνημείου, ώστε να λάβει την ορθή απόφαση της διατηρήσεως του status quo της Αγίας Σοφίας, ως μουσειακού χώρου».

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΕΠΙΣΗΣ – Εκκλησία της Ελλάδος για Αγιά Σοφιά: «Τυχόν μετατροπή θα επιφέρει την έντονη διαμαρτυρία και απογοήτευση των ανά την Οικουμένη Χριστιανών»

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος με πρόσφατη δήλωσή του στην Washighton Post, εξέφρασε τη θλίψη του για τις τελευταίες εξελίξεις γύρω από το ζήτημα. «Τι μπορώ να πω ως ένας χριστιανός ιερωμένος και Έλληνας

Πατριάρχης στην Πόλη; Αντί μια κληρονομιά 1500 χρόνων να μας ενώνει, μας χωρίζει. Είμαι στεναχωρημένος και συγκλονισμένος» υπογράμμισε.

Σε ερώτημα πόσο θα αντέξουν ακόμη οι άδειες εκκλησίες στην Πόλη, ο Παναγιώτατος, ανέφερε «επιβιώσαμε για 17 αιώνες και θα συνεχίσουμε να είμαστε εδώ για πάντα, είναι θέλημα Θεού».

Για το ζήτημα της Αγίας Σοφίας τοποθετήθηκε και η Ρωσική Εκκλησία εκφράζοντας την ελπίδα ότι το σημερινό καθεστώς της Αγίας Σοφίας Κωνσταντινουπόλεως ως μουσείου δε θα αλλάξει και ότι ο ναός δε θα γίνει ξανά τζαμί. «Οποιεσδήποτε προσπάθειες να μετατραπεί το καθεστώς της Αγίας Σοφίας, η οποία σήμερα είναι μουσείο, θα οδηγήσουν στις αλλαγές και στην διαταραχή των εύθραυστων διαθρησκευτικών ισορροπιών που έχουν δημιουργηθεί» δήλωσε ο επικεφαλής του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ κ.κ. Ιλλαρίων στο πρόγραμμα «Εκκλησία και κόσμος».

Θέση για τις τελευταίες εξελίξεις στα Ελληνοτουρκικά, πήρε σε πρόσφατη συνέντευξη του και ο Αρχιεπίσκοπος Αμερικής κ. Ελπιδοφόρος. Σε ερώτημα πόσο αποτελεσματικός εκπρόσωπος των εθνικών θεμάτων μας στην Ουάσιγκτον, μπορεί να είναι η Αρχιεπισκοπή, με δεδομένο ότι πρέπει να τηρεί ισορροπίες με την Άγκυρα λόγω του Πατριαρχείου, ο Αρχιεπίσκοπος εξήγησε ότι «οι ισορροπίες που πρέπει να τηρεί το Πατριαρχείο και κατ᾽ επέκταση η Αρχιεπισκοπή Αμερικής με την Άγκυρα δεν έχουν το κριτήριο της αυτοπροστασίας. Το Πατριαρχείο ποτέ δεν κινήθηκε με βάση τα δικά του συμφέροντα ως θεσμού αλλά πάντοτε με κριτήριο την αυτοθυσία και όχι την αυτοπροστασία. Σε όλες τις κινήσεις του το Πατριαρχείο και η Αρχιεπισκοπή κινούνται στην κατεύθυνση της ειρήνευσης. Η ειρήνη είναι προς το συμφέρον όλων μας».

Ο Αρχιεπίσκοπος Αμερικής αναφερόμενος στην προκλητικότητα της Τουρκίας είπε ότι «οι οξύνσεις, οι συγκρούσεις, η επιθετικότητα, ο πόλεμος δεν είναι κάτι που επιδιώκουμε εμείς οι Έλληνες αλλά το αποφεύγουμε. Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι θα είμαστε υποχωρητικοί σε ζητήματα τα οποία αποτελούν κόκκινη γραμμή για τον ελληνισμό. Το ότι είμαστε φιλειρηνικοί δεν σημαίνει ότι είμαστε δειλοί ή λιγότερο γενναίοι αν χρειαστεί».

Συνεχίζοντας, ο Αρχιεπίσκοπος εξέφρασε την ανησυχία του για την ένταση με την Τουρκία, καθώς όπως είπε δεν βοηθάει στην διαφύλαξη της ειρήνης. «Αυτή η προκλητικότητα δημιουργεί ένα κλίμα, μια ατμόσφαιρα μέσα στην οποία αυξάνεται ο κίνδυνος ανάφλεξης και η πιθανότητα επιθετικής ή εχθρικής, βίαιης ενέργειας. Είμαστε πάντοτε υπέρ του κατευνασμού των πνευμάτων για να μην δώσουμε χώρο

σε οποιαδήποτε εκτροπή εκούσια η ακούσια», ανέφερε χαρακτηριστικά.

Οι Διεθνείς αντιδράσεις

Πριν λίγες ημέρες με ανάρτηση του στο Twitter, ο αρμόδιος για τις διεθνείς θρησκευτικές ελευθερίες πρέσβης των ΗΠΑ, Σαμ Μπράουνμπακ, υπενθύμισε στην τουρκική κυβέρνηση πως «η Αγία Σοφία έχει τεράστια πνευματική και πολιτιστική σημασία για δισεκατομμύρια πιστούς διαφορετικών θρησκειών σε όλο τον κόσμο. Καλούμε την κυβέρνηση της Τουρκίας να τη διατηρήσει ως μνημείο παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO και να διατηρήσει την προσβασιμότητα σε όλους υπό το υπάρχον μουσειακό καθεστώς της».

Υπενθυμίζεται ότι Κόλαφος για την Τουρκία ήταν και η ετήσια έκθεση του Στέιτ Ντιπάρτμεντ για τις θρησκευτικές ελευθερίες ανά τον κόσμο η οποία αναφερόταν και στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι θρησκευτικές μειονότητες στη Τουρκία. Μεταξύ των πιο σημαντικών θεμάτων που παρουσιάζονται είναι οι δυσκολίες στο άνοιγμα ή τη λειτουργία χώρων λατρείας και η επίλυση περιουσιακών διαφορών που σχετίζονται με τις κυβερνητικές απαλλοτριώσεις που έχουν γίνει σε εκκλησιαστικές εκτάσεις και ακίνητα. Παράλληλα η έκθεση καλεί την Τουρκία να σεβαστεί **το καθεστώς της Αγίας Σοφίας, τονίζοντας ότι αποτελεί σύμβολο ειρηνικής συνύπαρξης, ουσιαστικού διαλόγου και σεβασμού μεταξύ των θρησκειών.** Η ετήσια έκθεση του αμερικανικού Υπουργείου Εξωτερικών αποτελεί σκληρή απάντηση στις ενέργειες και την πολιτική Ερντογάν, καθώς κάνει αναφορές για βασανισμούς, ύποπτους θανάτους, εξαφανίσεις και αυθαίρετες συλλήψεις και στέλνει ηχηρό μήνυμα στην Τουρκία να σεβαστεί τις θρησκευτικές μειονότητες στη χώρα.

Η UNESCO έχει αποστείλει επιστολή με σειρά ερωτημάτων στις αρμόδιες Αρχές στην Τουρκία από τις αρχές Ιουνίου, χωρίς όμως να έχει λάβει ακόμη απάντηση, αναφέρει σε συνέντευξή του στην εφημερίδα τα ΝΕΑ ο αναπληρωτής γενικός διευθυντής του διεθνούς οργανισμού Ερνέστο Οτόνε Ραμίρες, ενώ τονίζει ότι ο ναός είναι Μνημείο Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

Ο κ. Ραμίρες, στην ίδια συνέντευξη διαβεβαιώνει, ότι η Σύμβαση για την Παγκόσμια Πολιτιστική Κληρονομιά προβλέπει ότι πριν ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση για την αλλαγή του στάτους ενός Μνημείου Πολιτιστικής Κληρονομιάς, όπως είναι η Αγία Σοφία, απαιτείται απόφαση της αρμόδιας διακυβερνητικής επιτροπής της UNESCO.

«Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι σε καμία περίπτωση η Αγία Σοφία δεν πρέπει να απολέσει τον οικουμενικό της χαρακτήρα και να μετατραπεί σε μουσουλμανικό τέμενος» επισημαίνει η υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη σε επιστολή της προς τις αντιπροσωπείες των κρατών – μελών της UNESCO, προκειμένου να ενημερώσει τις αντιπροσωπείες για την επιχειρούμενη από την τουρκική κυβέρνηση αλλαγή του status της Αγίας Σοφίας, το οποίο αντιβαίνει στη συμφωνία του 1972 την οποία έχει υπογράψει και η Τουρκία.

«Αυτό το οποίο επιδιώκεται σήμερα από την τουρκική κυβέρνηση και τον πρόεδρο Ερντογάν επαναφέρει και αναζωπυρώνει εθνικούς και θρησκευτικούς φανατισμούς. Επιδιώκεται η απομείωση της αξίας και της παγκόσμιας ακτινοβολίας του μνημείου. Ένα μνημείο οικουμενικής αξίας, όπως η Αγία Σοφία, εργαλειοποιείται για να εξυπηρετήσει εσωτερικές πολιτικές σκοπιμότητες. Επιχειρείται η επιστροφή των συνθηκών του 15ου αιώνα στον 21ο.», αναφέρει σε άλλο σημείο.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ την βιντεοσκοπημένη δήλωση της Υπουργού

Πολιτισμού και Αθλητισμού: